MOTO BELEIDSPLAN 2019-2023

CONCEPT

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Doelgroep MOTO 3
3. Wettelijke en beleidsmatige kaders. 4
3.1 Wettelijk 4
3.2 Beleidsplan Veiligheidsregio 2019-2023. 4
3.3 Regionaal Crisisplan 4
3.4 Regionaal Risicoprofiel 4
4. Ontwikkelingen 5
4.1 Samenvoeging meldkamer 5
4.2 Evaluatie Wet Veiligheidsregio 5
4.3 Veerkrachtige burger in de crisisbeheersing 5
4.4 Informatie gestuurd werken binnen de crisisorganisatie 5
4.5 Denken vanuit effecten binnen de crisisorganisatie 5
5. Vertrekpunten voor komende beleidsperiode. 6
5.1 Gebieds- en risicogerichte MOTO-activiteiten 6
5.2 Innovatieve MOTO werkvormen & technieken 6
5.3 kwaliteitszorgsysteem 6
5.4 De vrijblijvendheid voorbij 7
5.5 Focus op Leiding & Coördinatie, Informatiemanagement en crisiscommunicatie 7

CONCEPT

1. Inleiding

De maatschappij verandert continu. De wereld wordt steeds kleiner. Alles is met elkaar verbonden, incidenten worden complexer, zijn langduriger en steeds vaker hebben we te maken met meer en andere partijen. Grenzen vervagen en zijn bij incidenten niet eens relevant. Dit vraagt om flexibiliteit van de crisisfunctionaris, crisisteams maar ook van de organisaties in het algemeen.

In dit beleidsplan gaan we in op de belangrijkste ontwikkelingen en vertalen we dit door naar de doelstellingen en activiteiten voor de multidisciplinaire vakbekwaamheid van de komende vier jaar. Dit plan maakt onderdeel uit van het beleidsplan Veiligheidsregio Midden-en West Brabant 2019-2023 dat aangeeft wat de doelstellingen zijn voor deze beleidsperiode, voor welke onderdelen dit geldt en op welke wijze hier invulling aan wordt gegeven.

Het MOTO-beleidsplan geeft op hoofdlijnen het beleid voor de komende vier jaar weer. Het zet daarmee “de stip op de horizon” en vormt tevens de basis voor de jaarplannen. Het MOTO geeft dit vorm door mens,- vraag en/of competentiegericht het leerproces in een veilige leeromgeving te faciliteren.

2. Doelgroep MOTO

Het MOTO richt zich met haar werkzaamheden op een specifieke doelgroep. Deze doelgroep is te verdelen in drie categorieën

Individuele functionarissen VRMWB:

- Crisisfunctionarissen voor de multidisciplinaire crisisteams (leiding & coördinatie, crisiscommunicatie, informatiemanagement) inclusief de Calamiteiten Coördinator
- Leden van de brandweer crisisorganisatie
- Leden van de gemeentelijke crisisorganisatie/bevolkingszorg
- Leden van de GHOR crisisorganisatie

Teams:

- Commando Plaats Incident (CoPI)
- Regionaal Operationeel Team (ROT)
- Gemeentelijke Beleidsteam (GBT)
- Regionaal Beleidsteam (RBT)

Ketenpartners

- Geneeskundige keten (RAV, ziekenhuizen, etc.)
- BRZO-bedrijven
- Convenantpartners (politie, vitaal en grensoverschrijdend)

Kolommen en partners hebben een eigen verantwoordelijkheid voor de vakbekwaamheid van functionarissen die naast de bovengenoemde taken een rol vervullen binnen de crisisorganisatie. De Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor het functioneren van het multidisciplinaire stelsel rampenbestrijding en crisisbeheersing.

CONCEPT

3. Wettelijke en beleidsmatige kaders.

3.1 Wettelijk

De wetgever stelt een aantal verplichtingen ten aanzien van Multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen. Bij het opstellen van dit beleidsplan zijn de wettelijke bepalingen meegenomen. De Inspectie Justitie en Veiligheid heeft de wettelijke verplichting vertaald in een toetsingskader[1] Dit kader geeft de norm weer ten aanzien van de prestaties van de crisisorganisatie. Dit toetsingskader wordt als uitgangspunt genomen om te voldoen aan de wettelijke eis. In deze versie van het toetsingskader ligt de focus meer op het lerend vermogen van de veiligheidsregio's en om op een meer kwalitatieve manier naar de multidisciplinaire taakuitvoering van de veiligheidsregio's te kijken.

3.2 Beleidsplan Veiligheidsregio 2019-2023.

Het beleidsplan van de veiligheidsregio's met als basis "samen werken aan veiligheid en veerkracht" bevat drie pijlers; "Stimuleren redzaamheid in de samenleving", "bijdrage aan veilige leefomgeving" en "leveren van hulpvaardige en slagvaardige inzet". De rol van de Veiligheidsregio is als een gereedschapskist waarbij we regie hebben op bovenlokale processen, informatie halen en brengen, denken in scenario's, we actief communiceren en we zorgen voor de continuïteit. Het MOTO zal met name een bijdrage leveren en focus hebben op de pijlers: "Stimuleren van redzaamheid" en "leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet".

3.3 Regionaal Crisisplan

In september 2018 is het RCP 2018-2022[2] vastgesteld. Hierin zijn heldere afspraken gemaakt over de werkwijze en te leveren prestaties van de verschillende teams en diensten en is daarom leidend bij het opleiden, trainen en oefenen van de crisisorganisatie.

3.4 Regionaal Risicoprofiel

Als veiligheidsregio moeten we inspelen op de ervaren problemen en dat doen we middels het dynamiseren van het RRP. Het huidige 'statische' regionaal risicoprofiel (om de 4 jaar) wordt doorontwikkeld naar een dynamisch risicobeeld in een zich continue herhalend proces. Hiermee kunnen we een actueler en realistischer beeld creëren van de aanwezige risico's op een specifieke locatie en daardoor beter aansluit bij de lokale beleving. Er zijn voor de komende periode drie prioritair regionale risico's benoemd.

1. Uitbraak infectieziekten.
2. Verstoring Vitale infrastructuur
3. Extreem weer

Daarnaast willen we als veiligheidsregio maatwerk leveren door lokale risico's te duiden en de crisisfunctionarissen samen met partners hierop voor te bereiden. Deze risico's zijn leidend bij de inhoud van de MOTO-activiteiten. Dat betekent ook dat de activiteiten in de komende beleidsperiode zijn gericht op zowel de regionale prioritaire als de gebiedsgebonden / lokaal geprioriteerde risico's.

[1] Inspectie Justitie en Veiligheid, Toetsingskader 4.0, Multidisciplinaire Taakuitvoering Veiligheidsregio's, versie maart 2018.
[2] Uitwerking Multidisciplinair Organisatieplan RCP 2018, deelplan waarbij de multidisciplinaire functies binnen de crisisstructuur verder zijn uitgewerkt.

CONCEPT

4. Ontwikkelingen

Binnen de tijdspanne van 2019-2023 zien we een aantal ontwikkelingen die effect gaan hebben op de vakbekwaamheidseisen van de crisisfunctionarissen en/of de werkprocessen binnen de crisisorganisatie.

4.1 Samenvoeging meldkamer

De samenvoeging van de meldkamers Zeeland en Midden-en West-Brabant in combinatie met de verdere ontwikkelingen van de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) is een ontwikkeling die effecten gaat hebben op de vakbekwaamheidsprogramma's van de beide veiligheidsregio's VRZ en VRMWB. De werkwijzen en procedures van beide regio's moeten namelijk meer op elkaar worden afgestemd en dit zal zich vervolgens door vertalen naar de opleidings- en oefenactiviteiten.

4.2 Evaluatie Wet Veiligheidsregio

De wet Veiligheidsregio wordt op dit moment geëvalueerd. De uitkomst hiervan wordt in de loop van 2019 verwacht en kan invloed hebben op dit beleidsplan. De verwachting is dat er nieuwe eisen of kaders komen met betrekking tot operationele prestaties van, en de vakbekwaamheid van functionarissen in, de crisisorganisatie. Dit zal dan worden meegenomen in de jaarplannen en in een eventuele tussentijdse update van dit beleidsplan

4.3 Veerkrachtige burger in de crisisbeheersing

De burger wordt steeds redzamer waarbij ze spontaan en door zelforganisatie problemen tijdens een crisis zelf oplossen. Nu nog worden burgers opzij geschoven zodra de hulpdiensten arriveren, maar we zullen hen meer in onze processen en werkwijze moeten integreren. Dat betekent dat de crisisorganisatie zich hierop moet prepareren én moet leren sneller & slagvaardiger hierop in te spelen.

4.4 Informatie gestuurd werken binnen de crisisorganisatie

We leven in een informatiemaatschappij waarin heel veel informatie snel beschikbaar is. De uitdaging is om de informatie op een juiste manier te duiden en gebruiken tijdens de incidentbestrijding. Dit vraagt nieuwe vaardigheden van de crisisfunctionarissen en binnen de keten / samenwerking tussen de crisisteams.

4.5 Denken vanuit effecten binnen de crisisorganisatie.

Verschillende (ongekende) risico's brengen vaak dezelfde (cascade)effecten met zich mee. De crisisorganisatie wordt geprepareerd op deze verschijningsvormen. Sleutelbesluiten worden de basis van scenario denken en risicoanalyse.

CONCEPT

5. Vertrekpunten voor komende beleidsperiode.

De bovengenoemde ontwikkelingen vertalen zich in een aantal vertrekpunten voor deze MOTO-beleidsperiode 2019-2023.

5.1 Gebieds- en risicogerichte MOTO-activiteiten

Op basis van het nieuwe dynamische risicobeeld en de daaruit voorkomende gebiedsgebonden risico's, die één of meerdere gemeenten kunnen beslaan, ontstaat meer duidelijkheid over de specifieke oefenbehoefte. De MOTO activiteiten worden hierdoor nog beter afgestemd op de specifieke vragen vanuit gemeenten en/of crisisfunctionarissen. Tevens zal het denken vanuit (cascade)effecten en daaraan te koppelen sleutelbesluiten terugkomen in deze activiteiten.

Resultaten/planning: *In 2019 zal er met gemeenten een verdiepingsslag plaatsvinden op de lokale risico's en wordt er met de diensten / partners gekeken naar de (cascade)effecten. Vanaf 2020 zal dit in de uitvoeringsplannen van MOTO worden verwerkt / meegenomen.*

5.2 Innovatieve MOTO werkvormen & technieken

We zien dat de huidige werkvormen / oefeningen een grote inspanning vragen voor vaak een beperkte groep, en dat het leerrendement ook beperkt is. Dit terwijl de doelgroep groot en divers is. Vakbekwaamheid wordt versterkt door voldoende activiteiten en het behaalde leereffect. De bedoeling is om de doelgroep een gevarieerd en vernieuwend programma aan te bieden. Werkvormen staan niet bij voorbaat vast en er zal meer gebruik worden gemaakt van de elektronische leeromgeving, table-top trainingen en nieuwe innovatieve werkvormen, zoals Virtual Reality. Alles is gericht op het verhogen van de effectiviteit van leren.

Resultaten/planning: *In 2019 zal er onderzoek worden gedaan naar de nieuwste inzichten op het gebied van leren en zullen er experimenten worden gedaan met nieuwe werkvormen. Vanaf 2020 zullen deze in de uitvoeringsplannen van MOTO worden verwerkt / meegenomen.*

5.3 kwaliteitszorgsysteem.

De continue ontwikkelingen van de crisisorganisatie in combinatie met het nieuwe toetsingskader van de inspectie vraagt om een sluitend kwaliteitszorgsysteem. Het komende jaar wordt een kwaliteitszorgsysteem uitgerold dat het mogelijk maakt om zowel inzetten als oefeningen op individueel-, team- en functieniveau te registreren en evalueren.

Het systeem geeft o.a. inzage in;

- De kwaliteit van de operationele prestaties.
- Het functioneren van de crisisteams zelf, en in onderlinge samenhang
- De persoonlijke ontwikkeling van crisisfunctionarissen. Uitgangspunt daarbij is dat het eigenaarschap en initiatief bij de functionaris zelf ligt.

Om voor evaluaties van inzetten en oefeningen eenzelfde systematiek te kunnen hanteren wordt er tevens een 'uitvoeringsregeling multidisciplinair evalueren VRMWB' ontwikkeld en geïmplementeerd. Het hanteren van een integrale evaluatiesystematiek draagt bij aan het rendement van de MOTO-activiteiten, doordat dit evaluatiepunten uit inzetten en oefeningen borgt en implementeert in procedures en leerdoelen.

CONCEPT

Resultaten/planning: *Het kwaliteitszorgsysteem is aangeschaft en wordt begin 2019 verder ingericht. Vanaf 2020 zal het systeem volledig operationeel zijn voor de multidisciplinaire crisisprocessen, teams en functionarissen. Tevens zal met de diensten / kolommen worden gekeken of het ook meerwaarde heeft voor hun mono processen. (De kolom bevolkingszorg heeft al aangegeven aan te willen sluiten.) De 'uitvoeringsregeling multidisciplinair evalueren VRMWB' is in 2019 uitgewerkt en vastgesteld waardoor, in combinatie met het kwaliteitszorgsysteem, oefen- en incidentevaluaties binnen een week beschikbaar zijn.*

5.4 Focus op Leiding & Coördinatie, Informatiemanagement en crisiscommunicatie

We zien dat een goede crisisbestrijding valt of staat bij het goed op orde hebben van drie basisprocessen, namelijk; Leiding & Coördinatie, Informatiemanagement en crisiscommunicatie. Activiteiten m.b.t. deze basisprocessen worden de komende beleidsperiode vaker georganiseerd. Er worden "teamhoofden" aangewezen voor deze drie belangrijkste functiegroepen met als primaire doel om de ontwikkelingen in het kader van vakbekwaamheid van de teamleden te volgen en ondersteunen.

Een belangrijk ontwikkelpunt is het informatie gestuurd werken binnen de keten en op individueel niveau. Dit heeft met name betrekking op de drie basisprocessen omdat daar het tijdig gebruiken van en duiding geven aan informatie essentieel is voor een effectieve incidentbestrijding. Het gaat hierbij zowel om vooraf verzamelde informatie als nieuwe informatie tijdens een incident. De funct

Resultaten/planning: *De "teamhoofden" zijn vanaf 2019 actief aan het sturen op de drie basisprocessen en er vinden jaarlijks gesprekken plaats met deze crisisfunctionarissen over hun vakbekwaamheid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van gegevens uit het kwaliteitszorgsysteem waarin elke functionarissen vanaf 2020 zijn / haar eigen portfolio heeft. Daarnaast worden de functionarissen binnen de drie basisprocessen de komende jaren extra getraind op het informatie gericht werken middels individuele en/of groepstrainingen.*

5.5 De vrijblijvendheid voorbij

Een goede crisisorganisatie valt of staat bij de kwaliteit van de functionarissen. Werken tijdens een crisis is "topsport" en vraagt om vakbekwame mensen met scherpte en focus op hun taak. Tegelijkertijd zien we dat er nog enige vrijblijvendheid is als het gaat om de inspanning van crisisfunctionarissen om vakbekwaam te worden en blijven. Dat is niet meer van deze tijd.

Inmiddels zijn er verschillende kwalificatiedossiers / functieprofielen vastgesteld voor met name de bij 5.4 reeds genoemde sleutelfunctionarissen "Leiding & Coördinatie", "informatiemanagement" en "Crisiscommunicatie . Deelname aan een minimum aantal MOTO-activiteiten is essentieel om het niveau op peil te houden en een zekere routine te ontwikkelen. Hiervoor wordt een model met accreditatiepunten ontwikkeld. Dit betekent dat een functionaris punten ontvangt voor deelname aan een activiteit. Ieder lid van de crisisorganisatie moet jaarlijks een minimaal vooraf vastgesteld aantal punten behalen. De vakbekwaamheid, mede aan de hand van het aantal behaalde punten, is het onderwerp van een jaarlijks gesprek met de "leidinggevende" van de crisisfunctionaris.

Naast commitment van de crisisfunctionaris vraagt het ook volledige commitment van alle diensten / partijen die een bijdrage leveren aan de MOTO-activiteiten. Hiermee wordt gedoeld op de medewerkers van de MOTO-werkgroep, maar ook op medewerkers van andere afdelingen van de diensten en van externe partners.

Resultaten/planning: *In 2019 wordt onderzoek gedaan naar een werkbaar "accreditatie systeem" en wordt gestart met de inrichting van een dergelijk systeem. 2020 zal het jaar zijn van testen en finetunen waarna het vanaf begin 2021 volledig operationeel is.*

CONCEPT